

١٤ - بَابُ السُّجُودِ وَفَضْلِهِ

14. సజ్జా దాని ఘనత

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

٨٨٧ - [١] (متفق عليه) (٢٨٠/١)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أُمِرْتُ أَنْ أَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْظَمَ عَلَى الْجَبَّةِ وَالْيَدَيْنِ وَالرُّكْبَتَيْنِ وَأَطْرَافِ الْقَدَمَيْنِ وَلَا تَكُفُّ الثِّيَابَ وَلَا الشَّعْرَ".

887. (1) [1/2780-ఏకీభవితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవ చనం, "నన్ను 7 ఎముకలపై సజ్జాచేయమని ఆదేశమివ్వ బడింది. 1. నుదురు, 2. రెండు చేతులు, 3. రెండు మోకాళ్ళు, 4. రెండు పాదాలు ఇంకా నమాజులో తమ దుస్తులను, వెంట్రుకలను సరిచేసుకో కూడదని కూడా ఆదేశమివ్వ బడింది. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٨٨٨ - [٢] (متفق عليه) (٢٨٠/١)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِعْدِلُوا فِي السُّجُودِ وَلَا يَبْسُطُ أَحَدُكُمْ ذِرَاعِيَهُ إِنْ سَاطَ الْكَلْبُ".

888. (2) [1/280-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు సజ్జాను మధ్యస్థంగా చేయండి. అంటే నిదానంగా చేయండి. మీలో ఎవరూ సజ్జాలో కుక్కలా చేతులను పరచకండి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٨٨٩ - [٣] (صحيح) (٢٨٠/١)

وَعَنْ الْبُرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدْتَ فَضَعْ كَفَّيْكَ، وَارْفَعْ مِرْفَقَيْكَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

889. (3) [1/280-ద్వడం]

బురా' బిన్ 'అజిబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'మీరు సజ్జా చేసినపుడు రెండు అరచేతులను నేలపై ఉంచండి. రెండు మోచేతులను పైకి లేపి ఉంచండి.' (ముస్లిమ్)

ఈ ఆదేశం స్త్రీ పురుషులందరికీ వర్తిస్తుంది.

٨٩٠ - [٤] (صحيح) (٢٨٠/١)

وَعَنْ مَيْمُونَةَ قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ جَافَى بَيْنَ يَدَيْهِ حَتَّى لَوْ أَنَّ بَهْمَةً أَرَادَتْ أَنْ تَمُرَّ تَحْتَ يَدَيْهِ مَرَّتْ. هَذَا لَفْظُ أَبِي دَاوُدَ كَمَا صَرَّحَ فِي شَرْحِ السُّنَنِ بِإِسْنَادِهِ

وَلِمُسْلِمٍ بِمَعْنَاهُ: قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ لَوَسَّاعَتْ بِهَمَّةٍ أَنْ تَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ لَمَرَّتْ.

890. (4) [1/280-ద్వడం]

మైమూనాహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సజ్జాలో తన చేతులను ఎంత ఎడంగా ఉంచేవారంటే, మేకపిల్ల వెళ్ళాలను కుంటే వెళ్ళగలిగేది. (అబూ దావూద్, ధుల్లుసున్నహ్)

ముస్లిమ్లో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) సజ్జా చేసినపుడు చేతులు, కడుపు ఎంతదూరంగా ఉండేవంటే, మేకపిల్ల ఒక వైపు నుండి మరో వైపునకు వెళ్ళాలనుకుంటే వెళ్ళగలిగేది.

٨٩١ - [٥] (متفق عليه) (٢٨١/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكٍ بْنِ بَحِيَّةٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ فَرَجَ بَيْنَ يَدَيْهِ حَتَّى يَبْدُوَ بَيَاضُ إِبْطِيهِ.

891. (5) [1/281-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సజ్జా చేసినపుడు, రెండు చేతుల మధ్య చంకలలో ఉన్న తెల్ల దనం కనబడేంత దూరం ఉంచేవారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

٨٩٢ - [٦] (صحيح) (٢٨١/١)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي سُجُودِهِ: "اللَّهُمَّ اغْرِ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ بَقَاءً وَجَلًّا وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَعَلَايَتَهُ وَسِرَّهُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

892. (6) [1/281-ద్వడం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సజ్జాలో ఈ దు'అ పఠించేవారు, "అల్లాహుమ్మగ్గిఫిరలీ జమీబీ కుల్లహు దిఖ్ఖహు వజిల్లహు వ అవ్వలహు వ ఆఖిరహు వ 'అలాని యతహు వ సిరహు, - 'ఓ మా ప్రభూ! నా చిన్న, పెద్ద, ఇంతకు ముందువి, వెనుకటివి, రహస్యంగా ఉన్న, బహిర్గతంగా ఉన్న పాపాలన్నింటినీ క్షమించు.' (ముస్లిమ్)

٨٩٣ - [٧] (صحيح) (٢٨١/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: فَقَدْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْلَةً مِنَ الْفَرَّاشِ فَالْتَمَسْتُهُ فَوَقَعَتْ يَدِي عَلَى بَطْنِ قَدَمَيْهِ وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ وَهُمَا مَنْصُوبَتَانِ وَهُوَ يَقُولُ: "اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

893. (7) [1/281-దృఢం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ఒకరోజు రాత్రి ప్రవక్త (స) పడకపై లేరు. వెతకటం ప్రారంభించాను. నాచేయి ప్రవక్త (స) పాదాలపై పడ్డింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) సజ్జా స్థితిలో ఉన్నారు. రెండు పాదాలు నిలబడి ఉన్నాయి. ఇంకా సజ్జాలో ప్రవక్త (స) ఈ దు'అ చదువుతున్నారు. "అల్లా హుమ్మ ఇన్ని అ'ఊజు'బి ర'దాకమిన్ స'ఖతిక వబి ము'అపాతిక, మిన్ 'ఊఖూబతిక వ అ'ఊజు'బిక మిన్ క లా 'ఊహాసా స'నాల' అల్లెక అనీత కమా అన్'నైత అలా నఫ్సిక." - 'ఓ మా ప్రభూ, నేను నీ ద్వారా, నీ ఆగ్రహం నుండి, నీ క్షేమం ద్వారా నీ శిక్ష నుండి, శరణు కోరుతున్నాను. ఇంకా నీ ఆగ్రహంనుండి, నీ కారుణ్యం ద్వారా శరణు కోరుతున్నాను. నీ గొప్ప తనాన్ని లెక్కచేయను. నీవు పేర్కొన్న విధంగానే నువ్వు ఉన్నావు." (ముస్లిమ్)

(۸] - ۸۹۴) (صحیح) (۲۸۱/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَكَبَّرُوا الدُّعَاءَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

894. (8) [1/281-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'దాసుడు సజ్జా స్థితిలో అల్లాహ్ కు చాలా దగ్గరయి పోతాడు. అందువల్ల సజ్జాలో అత్యధికంగా ప్రార్థించండి.' (ముస్లిమ్)

(۹] - ۸۹۵) (صحیح) (۲۸۱/۱)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا قَرَأَ ابْنُ آدَمَ السُّجْدَةَ فَسَجَدَ اعْتَزَلَ الشَّيْطَانُ يَنْكِي يَقُولُ: يَا وَيْلَتَي أَمْرَ ابْنٍ آدَمَ بِالسُّجُودِ فَسَجَدَ فَلَهُ الْجَنَّةُ وَأَمَرْتُ بِالسُّجُودِ فَأَبَيْتُ فَلِيَ النَّارُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

895. (9) [1/281-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మనిషి సజ్జా వాక్యం చదివి, సజ్జా తిలావత్ చేస్తే, పై'తాన్ ఏడుస్తూ ప్రక్కకు తప్పుకొని, నా పాడుగాను మానవునికి సజ్జా చేయమని ఆదేశిస్తే సజ్జా చేశాడు. అతడికి స్వర్గం లభించింది. నాకు సజ్జా గురించి ఆదేశమివ్వబడింది. కాని నేను తిరస్కరించాను. నా కోసం నరకం ఉంది," అని విచారిస్తాడు. (ముస్లిమ్)

(۱۰] - ۸۹۶) (صحیح) (۲۸۱/۱)

وَعَنْ رَبِيعَةَ بْنِ كَعْبٍ قَالَ: كُنْتُ أَبِيتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَيْتُهُ بِوُضُوئِهِ وَحَاجَتِهِ فَقَالَ لِي: "سَلْ". فَقُلْتُ: أَسْأَلُكَ مُرَافَقَتَكَ فِي الْجَنَّةِ. قَالَ: "أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ؟" قُلْتُ: هُوَ ذَلِكَ. قَالَ: "فَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

896. (10) [1/281-దృఢం]

రబీ'అ బిన్ క'అబ్ (ర) కథనం: ఒకరోజు రాత్రి నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వు'జు నీళ్ళు, ఇంకా ఇతర వస్తువులు తీసుకొని వచ్చాను. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నీవు కోరింది అడుగు, 'అని అన్నారు. దానికి నేను, 'ఓ ప్రవక్తా! నేను స్వర్గంలో మీ వెంటి ఉండాలని కోరుకుంటున్నాను, 'అని విన్నవించుకున్నాను. ప్రవక్త (స), 'దీని తరువాత మరదైనా,' అని అన్నారు. దాని కి నేను, 'ఇదే నా కోరిక,' అని అన్నాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఈ విషయంలో అత్యధికంగా సజ్జాలు చేసి నాకు సహకరించు,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

'అంటే సజ్జాలు అధికంగా చేస్తూఉండు. దాని వల్ల నాకు సిపారసు చేసి అవకాశం లభిస్తుంది,' అని అన్నారు.

(۱۱] - ۸۹۷) (صحیح) (۲۸۱/۱)

وَعَنْ مَعْدَانَ بْنِ طَلْحَةَ قَالَ: لَقِيتُ ثَوْبَانَ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقُلْتُ: أَخْبِرْنِي بِعَمَلٍ أَعْمَلُهُ يَدْخِلُنِي اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ فَسَكَتَ. ثُمَّ سَأَلْتُهُ فَسَكَتَ. ثُمَّ سَأَلْتُهُ الثَّالِثَةَ. فَقَالَ: سَأَلْتُ عَنْ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: "عَلَيْكَ بِكَثْرَةِ السُّجُودِ لِلَّهِ. فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةٌ". قَالَ مَعْدَانُ: ثُمَّ لَقِيتُ أَبَا الدَّرْدَاءِ فَسَأَلْتُهُ. فَقَالَ لِي مِثْلَ مَا قَالَ لِي ثَوْبَانُ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

897. (11) [1/281-దృఢం]

మ'అదాన్ బిన్ 'తల్'హ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) విడుదల చేసిన బానిస సా'బాన్ (ర)ను కలిశాను. నేను అతన్ని, 'ఏదైనా ఉత్తమ వాక్యం చూపట్టండి, దాని ద్వారా నేను స్వర్గంలో ప్రవేశించ గలగాలి,' అని అన్నాను. అతను మౌనంగా ఉండిపోయారు. మళ్ళీ నేను అలాగే ప్రశ్నించాను. మళ్ళీ అతను మౌనంగా ఉండిపోయారు. మళ్ళీ మూడవసారి నేను ప్రశ్నించాను. అప్పుడతను, "నేను ప్రవక్త (స)ను ఇదే ప్రశ్న అడిగాను. దానికి ప్రవక్త (స), 'నువ్వు అత్యధికంగా సజ్జాలు చేస్తూ ఉండు, నమాజులు చదువుతూ ఉండు, ఎందుకంటే, నువ్వు ఒక సజ్జా

చేస్తే, దానికి బదులు అల్లాహ్ నీ స్థానాన్ని ఉన్నతం చేస్తాడు, పాపాలను క్షమిస్తాడు,' అని అన్నారు." ఆ తరువాత అబూ దర్దా (ర)ను కలసి ఇలాగే ప్రశ్నిస్తే, అతను కూడా సా'బాన్ ఇచ్చినట్లే సమాధానం ఇచ్చారు. (ముస్లిమ్)

رَعَدُصَ وَبِإِذَا الْفَصْلُ الثَّانِي

(۲۸۲/۱) [۱۲] - ۸۹۸

عَنْ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَجَدَ وَضَعَ رُكْبَتَيْهِ قَبْلَ يَدَيْهِ وَإِذَا نَهَضَ رَفَعَ يَدَيْهِ قَبْلَ رُكْبَتَيْهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَابْنُ مَاجَةَ وَالدَّارِمِيُّ.

898. (12) [1/282-బలహీనం]

వాయి'ల్ బిన్ 'హుజ్జర్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స)ను చూశాను. ప్రవక్త (స) సజ్జా చేసినపుడు చేతుల కంటే ముందు మోకాళ్ళు నేలపై పెట్టేవారు, సజ్జా నుండి లేచి నపుడు మోకాళ్ళ కంటే ముందు రెండు చేతులను ఎత్తేవారు. (అబూ దావూద్, తిర్మిజి, మాజహ్, తిర్మిజి, నసాయి, దార్మి)

(۲۸۲/۱) [۱۳] - ۸۹۹

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا سَجَدَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَبْرُكُ كَمَا يَبْرُكُ الْبَعِيرُ وَلَيُضَعُ يَدَيْهِ قَبْلَ رُكْبَتَيْهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ. قَالَ أَبُو سَلَيْمَانَ الْخَطَّابِيُّ: حَدِيثُ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ أَثْبَتَ مِنْ هَذَا وَقِيلَ: هَذَا مُتَسَوِّحٌ.

899. (13) [1/282-దృఢం] ?

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవరైనా సజ్జా చేస్తే ఒంటిలా కూర్చోకండి. అంటే, మోకాళ్ళ కంటే ముందు రెండుచేతులను పెట్టాలి."¹⁴⁷ (అబూ దావూద్, నసాయి, దార్మి)

147) వివరణ-899: ఇందులో ధార్మిక పండితుల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. అంటే సజ్జాలో వెళ్ళినపుడు నేలపై ముందు చేతులు పెట్టాలా, మోకాళ్ళు పెట్టాలా అనేది సమస్య. మొదటి 'హదీసు' ద్వారా ముందు మోకాళ్ళు పెట్టాలని తెలుస్తుంది. రెండవ 'హదీసు' ద్వారా ముందు చేతులు పెట్టాలని తెలుస్తుంది. ఈ రెండు 'హదీసు'ల్లో వ్యతిరేకత ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. 'హదీసు'వేత్తలు రెండు 'హదీసు'లను ఒకదేబ చేర్చి, 'హదీసు'వేత్తలు, వాయిల్ బిన్ 'హజర్ మొదటి 'హదీసు' ప్రామాణికమైనదిగా ఉందని, ఇది రద్దు

అబూ సులైమాన్ ఖత్రాబీ వాయి'ల్ బిన్ 'హుజ్జర్ 'హదీసు'ను ప్రామాణికమైనదిగా పేర్కొన్నారు. ఈ హదీసు రద్దుచేయబడిందని అంటారు.

(۲۸۳/۱) [۱۴] - ۹۰۰

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ: "اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

900. (14) [1/283-దృఢం]

ఇబ్నై 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) రెండు సజ్జాల మధ్య ఈ దు'ఆ పఠించేవారు. "అల్లాహుమ్మ! గీ ఫిర్లీ వర్ 'హమీనీ, వహీదీనీ, వ 'ఆఫినీ, వర్ 'జుఖ్నీనీ," - 'ఓ అల్లాహ్! నన్ను క్షమించు, నన్ను కరుణించు, నాకు రుజుమార్గం వైపుకు మార్గదర్శకత్వం ప్రసాదించు, నాకు క్షమాన్ని ప్రసాదించు, ఇంకా నాకు ఉపాధి ప్రసాదించు.' (అబూ దావూద్, తిర్మిజి)

(۲۸۳/۱) [۱۵] - ۹۰۱

وَعَنْ حُذَيْفَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ: "رَبِّ اغْفِرْ لِي". رَوَاهُ النَّسَائِيُّ وَالدَّارِمِيُّ.

901. (15) [1/283-దృఢం]

'హుజ్జై 'ఫా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) రెండు సజ్జాల మధ్య ఈ దు'ఆను కూడా పఠించేవారు - 'రబ్బి'గీఫిర్లీ - 'ఓ నా ప్రభూ నన్ను క్షమించు'. (నసాయి, దార్మి) ఇబ్నైమాజల్ 'మూడుసార్లు పలికే వారని' ఉంది.

مُؤَادَصَ وَبِإِذَا الْفَصْلُ الثَّالِثُ

(۲۸۳/۱) [۱۶] - ۹۰۲

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ شَيْبَةَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ فُفْرَةِ الْغُرَابِ وَفُفْرِاشِ السَّبْعِ وَأَنْ يُوطَأَ الرَّجُلُ الْمَكَانَ فِي الْمَسْجِدِ كَمَا يُوطَأُ الْبَعِيرُ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَالدَّارِمِيُّ.

902. (16) [1/283-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్ 'హమ్మి బిన్ బిబీలి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నమా'జులో కాకిలా సజ్జాలు చేయటాన్ని వారించారు. అంటే కాకి గింజల్ని కొట్టి తిన్నట్టు. ఇంకా సజ్జాలో జంతువుల్లా చేతులు పరచటాన్ని కూడా వారించారు. ఇంకా మస్జిద్లో నమా'జు కోసం ఒక ప్రత్యేక స్థలాన్ని

చేసేదిగా, రెండవది రద్దుచేయబడినదిగా ఉందని పేర్కొన్నారు. దీన్నే మిష్కాత్ రచయిత పేర్కొన్నారు.

ఎంచుకోవటాన్ని అంటే ఒంటి తాను కూర్చోవటానికి ప్రత్యేక స్థలాన్ని ఎంచుకున్నట్లు, వారించారు. (అబూ దావూద్, నసాయి, దార్ఘి)

(۲۸۳/۱) (ضعيف) [۱۷] - ۹۰۳

وَعَنْ عَلِيٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا عَلِيُّ إِنِّي أَحْبَبُ لَكَ مَا أَحْبَبُ لِنَفْسِي وَأَكْرَهُ لَكَ مَا أَكْرَهُ لِنَفْسِي لَا تَفْعَلْ بَيْنَ السَّجْدَتَيْنِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

903. (17) [1/283-బలహీనం]

'అలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'ఓ 'అలీ! నా కోసం ఇష్ట పడే వాటిని నీ కోసం కూడా ఇష్టపడు తున్నాను. అదేవిధంగా నాకోసం చెడుగా భావించే వాటిని, నీకోసం కూడా చెడుగా భావిస్తున్నాను. నీవు రెండు సజ్జాల మధ్య 'ఇఖ్త' చేసి కూర్చోకు.' ¹⁴⁸ (తిర్మిజీ)

(۲۸۴/۱) (صحيح) [۱۸] - ۹۰۴

وَعَنْ طَلْقِ بْنِ عَلِيٍّ الْحَنْفِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى صَلَاةِ عَبْدٍ لَا يُقِيمُ فِيهَا صَلَاتَهُ بَيْنَ رُكُوعَيْهَا وَسُجُودَيْهَا". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

904. (18) [1/284-దృఢం]

'తల్ఫ్ బిన్ 'అలీ 'హసఫి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'తన నమా'జులో రుకూ', సజ్జాలు సరిగా చేయని వ్యక్తి నమా'జు వైపు అల్లాహ్ (త) చూడడు అంటే స్వీకరించదు.' ('అ'హ్మద్)

(۲۸۴/۱) (صحيح) [۱۹] - ۹۰۵

وَعَنْ نَافِعٍ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ كَانَ يَقُولُ: مَنْ وَضَعَ جَبْهَتَهُ بِالْأَرْضِ فَلْيَضَعْ كَفَّيْهِ عَلَى الذِّكْرِ وَضَعَ عَلَيْهِ جَبْهَتَهُ ثُمَّ إِذَا رَفَعَ فَلْيَرْفَعْهَا فَإِنَّ الْيَدَيْنِ سَجْدَانِ كَمَا يَسْجُدُ الْوَجْهُ. رَوَاهُ مَالِكٌ.

905. (19) [1/284-దృఢం]

నా'ఫి (ర) కథనం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ ఇలా అనే వారు, 'సజ్జా చేసేవారు తమ చేతులను కూడా నుదురు పెట్టిన చోట పెట్టాలి. అంటే సజ్జా స్థితిలో రెండు అర చేతులను నేలపై పెట్టాలి. అవి భుజాలకు

148) వివరణ-903: 'ఇఖ్త' అంటే కుక్కలా కూర్చోవటం. కుక్క రెండు పిరుదులపై కూర్చుంటుంది. కాళి మడమలను నిలబెట్టి ఉంచుతుంది. చేతులను నేలపై పరచి ఉంచుతుంది. నమా'జులో ఈ విధంగా కూర్చోరాదు. అయితే సరిగా కూర్చో లేని పరిస్థితుల్లో ఎలాగైనా కూర్చోవచ్చు.

సమానంగా ఉండాలి. సజ్జా నుండి లేచినప్పుడు రెండు చేతులను కూడా లేపాలి. ఎందు కంటే ముఖం సజ్జా చేసినట్టే, చేతులు కూడా సజ్జా చేస్తాయి.' (మాలిక్)

=====

۱۰- بَابُ التَّسْهُدِ

15. తప్సూద్ (అత్త'హియాత్)

أَلْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(۲۸۵/۱) (صحيح) [۱] - ۹۰۶

عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَعَدَ فِي التَّسْهُدِ وَضَعَ يَدَهُ الْيُسْرَى عَلَى رُكْبَتِهِ الْيُسْرَى وَوَضَعَ يَدَهُ الْيُمْنَى عَلَى رُكْبَتِهِ الْيُمْنَى وَعَقَدَ ثَلَاثَةً وَخَمْسِينَ وَأَشَارَ بِالسَّبَّابَةِ

906. (1) [1/285-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తప్సూద్లో కూర్చున్నప్పుడు, తన ఎడమ చేతిని ఎడమ మోకాళిపై, కుడిచేతిని కుడి మోకాళిపై పెట్టి, 53 సంఖ్యలా చేతిని ముడిచి, చూపుడు వ్రేలితో సైగ చేసేవారు.

(۲۸۵/۱) (صحيح) [۲] - ۹۰۷

وَفِي رَوَايَةٍ: كَانَ إِذَا جَلَسَ فِي الصَّلَاةِ وَضَعَ يَدَيْهِ عَلَى رُكْبَتَيْهِ وَرَفَعَ أَصْبَعَهُ الْيُمْنَى الَّتِي تَلِي الْإِنْهَامَ يَدْعُو بِهَا وَيَدُّهُ الْيُسْرَى عَلَى رُكْبَتَيْهِ بِأَسْطَافِهَا عَلَيْهَا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

907. (2) [1/285-దృఢం]

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) నమా'జులో కూర్చున్నప్పుడు తన రెండుచేతులను తన రెండుమోకాళిపై పెట్టి, తన కుడిచేతి చూపుడు వ్రేలును ఎత్తి సైగచేస్తూ, ఎడమచేతిని ఎడమమోకాళిపై పెట్టేవారు." ¹⁴⁹ (ముస్లిమ్)

149) వివరణ-907: తప్సూద్ లోకూర్చునే పద్ధతి ఇది. 53సంఖ్య ముడి అంటే అరబ్ గణిత శాస్త్రజ్ఞులు తమ ప్రత్యేక పద్ధతిలో లెక్కపెట్టేవారు. ఒకట్లను ఒక విధంగా, పదులను ఒక విధంగా లెక్కపెట్టేవారు. 'హదీసు' ఉల్లేఖన కర్త ప్రవక్త(స) 53సంఖ్యలా సైగ చేసారని, చివరి మూడు వ్రేళ్ళను ముడిచి, అంటే పిడికెలి బిగించి, చూపుడు వ్రేలుతో సైగ చేస్తూ, మధ్య వ్రేలుపై బొటన వ్రేలును పెట్టేవారు. చూపుడు వ్రేలును ఎత్తి సైగ చేస్తూ 'అప్సాదు అల్లాయిలాహ్' అని పలుకుతారు. మరియు ఇల్లాహ్ అని పలికేటప్పుడు వేలును క్రిందకు దింపుతారు. ఇలా సైగ చేస్తూ పరించటాన్ని దు'ఆ అంటారు.